

TISKOVÁ ZPRÁVA

Brno, 4. dubna 2016

Brno chystá změny v dopravě, pomoci mají i výzkumy ve školách

Brněnští radní nedávno schválili vizí rozvoje dopravy do roku 2050, která má za cíl zlepšit mobilitu ve městě. Brno dnes patří mezi nejucpanější česká města, podle hodnocení TomTom stráví brněnští řidiči v dopravních zácpách v průměru každoročně více než 4 dny.

Město chce tento stav změnit, zapojit se mají i školy, které již dnes organizují akce na podporu aktivního pohybu. Jednou z aktivit je hra Oblékáme hada Edu. Hra probíhala v minulých letech v 19 českých městech a zapojilo se do ní kolem pěti tisíc dětí z celé země. Ve čtyřech brněnských školách už hru s hadem Edou hrálo 769 dětí, díky tomu klesl jejich počet cest do školy automobilem na polovinu.

Brněnské děti cestují na výbornou

Hra, jejíž symbolem je had Eda, učí děti zábavnou formou používat šetrné druhy dopravy. Kromě veřejné dopravy, chůze nebo jízdy na kole či koloběžce patří mezi šetrné způsoby dopravy například i tzv. carpooling, tedy spolujízda, kdy více spolužáků sdílí cestu autem a v dopravě do školy se rodiče střídají.

Součástí akce je také průzkum mezi školáky zaměřený na jejich dopravní chování při pravidelných cestách do školy. *„V porovnání se zbytkem republiky mají brněnské děti skvělé dopravní chování. Podíl šetrných cest je oproti celorepublikovému průměru znatelně vyšší. V Brně dosahuje toto číslo 87 %, v porovnání s tím je průměrný počet cest do školy šetrnou dopravou 73 %,“* říká manažerka kampaně Danuše Strnadová z Centra dopravního výzkumu, v.v.i. (CDV).

Výchozí dopravní koláč, který ukazuje podíly cest různými prostředky, se srovnává s dopravním chováním během hry. Děti po dobu deseti dnů dostávají různobarevné nálepky v závislosti na tom, jaký dopravní prostředek použily na cestě do školy. Dlouhodobější účinek hry sepotom sleduje tři týdny po jejím skončení.

Pro děti hra, pro město důležitá data

Město Brno chce výsledky využít při tvorbě plánu udržitelné mobility, zapojit plánuje i další školy. Za účast ve hře nabídne Brno školám odměny pro jejich žáky. Podle Ivy Machalové z odboru dopravy Magistrátu města Brna chce město s výsledky měření v budoucnu více pracovat: *„Účastí v této kampani nám školy také pomohou získat data o dopravním chování žáků, která budou použita pro další plánování dopravy ve městě, konkrétně třeba pro připravovaný dokument s názvem ‚Plán udržitelné městské mobility‘.“* Cílem plánu mobility je vytvořit dopravní systém, kde jednotlivé druhy dopravy spolupracují pro zajištění mobility jednotlivců, firem a institucí v rámci města. Kromě dopravních průzkumů je pro vytvoření

kvalitního plánu nutné pochopit potřeby různých uživatelských skupin, které se setkávají ve společném prostoru, proto jeho přípravě předchází veřejná setkání a diskuse.

„Výsledky průzkumu, který se prováděl v souvislosti s akcí ‚Oblékáme hada Edu‘, svědčí o dobré dopravní dostupnosti našich škol,“ komentuje výsledky starosta městské části Brno--střed, Martin Landa. „Téměř tři čtvrtiny dětí chodí pěšky (73 %), to je typické pro spádovou oblast v docházkové vzdálenosti,“ potvrzuje jeho slova manažerka projektu Danuše Strnadová z CDV. „Mít školu dostupnou pěšky a přijímat přednostně děti z blízkosti školy, to je dlouhodobá priorita naší městské části,“ souhlasí Martin Landa a dodává: „Pokud chceme být symbolem dobré adresy, musíme se velmi zabývat kvalitou bydlení a služeb, které nabízí město. Průzkumy jsou základem, na kterém se dá stavět.“

Dopravu do školy ovlivňuje spádovost a přístup k veřejné dopravě

I když celkově může být město Brno hrdé na excelentní dopravní chování školáků, výsledky v jednotlivých školách se různí. „V některých brněnských školách sevíchozí podíl cest autem blížil 30 procentům. To je více než dvojnásobek oproti brněnskému průměru,“ říká Danuše Strnadová. Jen 9% cest do školy bylo s využitím veřejné dopravy.

Za rozdíly může být kromě spádovosti také odlišná dopravní dostupnost škol. Vzdálenost ke stanici veřejné dopravy a bezpečnost v okolí zastávky i cestou z ní může být důvodem, proč někteří rodiče vozí své děti do školy autem. Pro některé rodiny je také osobní automobil nezbytný z organizačních důvodů. Porovnání výchozího stavu a čísel zjištěných během hry ukazuje, jakou část cest do školy lze převést na zdravější a šetrnější formy dopravy s minimálním úsilím a bez nákladných dopravních opatření.

Školy vědí, kde je tlačí bota

Hra je nejen příležitostí pro školy, jak si zasoutěžit a porovnat se s ostatními školami u nás i v zahraničí, ale také jak zlepšit dopravní situaci před školou a vytipovat případné úpravy v okolí škol. „V kampani ‚Oblékáme hada Edu‘ se nám podařilo zvýšit podíl dětí, které chodí do školy pěšky o 14%. Žáky hra bavila a rádi se do ní zapojili,“ říká zástupkyně ředitele ZŠ a MŠ Bosonožské náměstí Dagmar Černíková.

Jak ale dodává, právě tato škola se dlouhodobě potýká s množstvím aut, kterými rodiče přivázejí žáky z okolních obcí. „Bojí se je totiž pouštět do školy MHD i pěšky, protože dopravní situace v lokalitě není příznivá. Nejbližší zastávky MHD jsou na ulici Pražská, kde je hustý provoz a bylo by potřeba lépe zabezpečit přechod pro chodce,“ komentuje to Dagmar Černíková. „Pomohlo by také navýšení počtu spojů a kvalita MHD,“ doplňuje kolegyni Jakub Doležal, učitel ze ZŠ a MŠ Kotlářská.

Cesty do školy na kole v Brně tvoří méně než 3 %

Zvláštní kapitolou jsou cesty na jízdním kole, které tvoří jen necelá 3 %. Mezi úpravami, které město plánuje v nejbližší době, jsou především integrační opatření, jako jsou cyklopruhy nebo vyznačení pohybu cyklistů piktogramy na vozovce. Taková opatření využívají převážně cyklisté se zkušeností s jízdou v městském provozu. Pro děti je však jejich použitelnost velmi omezená. „Při budování nových opatření je dobré přemýšlet o různých potřebách jednotlivých skupin uživatelů. Děti patří mezi nejzranitelnější účastníky provozu, opatření zaměřená na ně se ale městu bohatě vrátí v podobě ohleduplnějších a předvídatelnějších budoucích řidičů,“ říká Danuše Strnadová.

Výsledky kampaně Oblékáme hada Edu

Celkově sebrněnským školám, které se do projektu zapojily, podařilo omezit cesty auty na polovinu, z počátečních 13 na 6 %. Cesty pěšky, na kole nebo koloběžce jsou přitom důležitou prevencí obezity a dalších zdravotních problémů. Podle Danuše Strnadové to má příznivý dopad na děti i jejich zdraví: „Cílíme také na zklidnění provozu v okolí škol a s tím související snížení znečištění a hluku z dopravy, ale i vytvoření bezpečnějšího prostředí pro pohyb dětí. I proto komunikujeme nejen se školami, ale i s místní veřejnou správou a společně hledáme způsoby, jak tuto změnu podpořit.“

„Do kampaně ‚Oblékáme hada Edu‘ jsme se zapojili kvůli jejímu zajímavému nápadu, navíc hra byla skvěle zorganizována. Rodiče se snažili děti podpořit v cestování do školy šetrnou dopravou,“ chválí hru Jakub Doležal, učitel ze ZŠ a MŠ Kotlářská v Brně.

FOTOGRAFIE:

- Foto 1 – Samolepka za odměnu pro děti zapojené do hry Oblékáme hada Edu.
- Foto 2 – Děti ze ZŠ Bosonožská se do hry s chutí zapojily. Autor: archiv ZŠ Bosonožská
- Foto 3 – Symbolem hry je plyšový had. Autor: archiv ZŠ Bosonožská

KONTAKT:

- **Danuše STRNADOVÁ**, manažerka projektu Oblékáme hada Edu, Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., koordinátorka hry v ČR, tel. 724 898 358, e-mail: danuse.strnadova@cdv.cz

Více informací najdete na trafficsnakegame.eu.

DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE

Měření dopravních kongescí

Společnost TOMTOM měří dopravní zátěž a z ní plynoucí dopravní zácpy v 295 městech z celkem 38 zemí. V Brně lidé podle tohoto měření stráví v dopravních zácpách ročně o 101 hodin navíc, tedy v průměru více než 4 dny. Více najdete na tomtom.com.

Kampaň Oblékáme hada Edu (v originále TrafficSnake Game, TSG)

- Hra propaguje udržitelné formy dopravy jako zábavné, společenské a zdravé aktivity jak pro životní prostředí, tak pro rodiče/děti.
- Hra je určená zejména pro žáky a učitele na I. stupni ZŠ

Jak hra probíhá:

Škola podle svých možností vybírá dva týdny ve školním roce pro spuštění kampaně. Během těchto dvou týdnů děti lepí na hada puntíky pokaždé, když pro cestu do školy použijí jeden z udržitelných způsobů dopravy (chůze, kolo, veřejnou dopravu nebo spolujízdu). Každá škola si na začátku kampaně stanoví své vlastní cíle. Úkolem je zaplnit hada puntíky do konce dvou týdnů. Za vyplnění určitých předem stanovených cílů (milníků) děti dostávají menší odměnu, např. den bez domácích úkolů, 15 minut přestávky navíc či něco podobného.

Po vyplnění celého hada čeká děti větší odměna za splnění svých cílů, např. nový přístřešek k odložení jízdních kol, pěší nebo cyklistický výlet nebo různé odměny, které může škola zorganizovat. Tři týdny po skončení hry jsou všechna sesbíraná data hodnocena a analyzována.

Výsledky ČR

Během kampaně vzrostl podíl udržitelných cest do školy (chůze, jízda na kole, MHD, spolujízda s dalšími dětmi autem) v průměru o 11 % vzhledem k výchozí situaci. Ke školám ráno přijíždělo zhruba o 40 % méně aut než předtím. Tři týdny po konci hry na školách bylo stále vidět zlepšení, kdy do školy jezdilo autem o třetinu dětí méně než před startem hry. Tato pozitivní změna může být výraznější, pokud se podaří zavést další opatření na podporu šetrné mobility dětí (stojany na kola, zklidnění provozu v blízkosti školy - např. zřízením zóny Kiss&Ride, skupinky dětí vedené dospělým cestující do školy společně pěšky či na kole apod.)

Mezinárodní srovnání

- Kampaň TSG vznikla v belgických Flandrech, kde se jí každoročně účastní kolem 800 škol a přes 200 tisíc žáků. Data jsou zatím dostupná v holandštině na <http://verkeersslang.be/campagne/resultaten/>.
- Projekt financovaný Evropskou komisí (inspirovaný belgickou kampaní) se rozběhl v roce 2014 v 18 evropských zemích (+ od r. 2015 Dánsko).
- Ohledně zvýšení podílu udržitelných cest zaznamenalo největší zlepšení Portugalsko, kde podíl udržitelných cest vzrostl o 36 % z původních 31 % na 67 % (data jsou za 9 škol), přičemž dlouhodobě byl tento podíl po skončení hry 58 % (zjišťuje se 3 týdny po konci hry ve školách)
- Bulharsko - ve školním roce 2014-2015 poklesl počet aut dovážejících děti ke škole o více než polovinu, podíl udržitelných cest vzrostl o 25 % z původních 53 % na 78 % (data za 40 škol)
- Průměrné zvýšení podílu udržitelných cest je za všechny zúčastněné země 20 %.

